

רע"פ 2870/18 - ניר כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2870/18

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: ניר כהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 25.02.2018, בעפ"ג 10120-07-17, שניתן על ידי כב' הרכב השופטים: א' טל - נשיא; ז' בוסתן; נ' בכור

בשם המבקש: עו"ד ד"ר ניר דוד

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: א' טל - נשיא; ז' בוסתן; נ' בכור), בעפ"ג 10120-07-17, מיום 25.2.2018. בגדרו של פסק הדין, התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בנתניה (כב' השופטת ה' רוזנברג שיינרט), בת"פ 54072-05-16, מיום 23.4.2017.

2. בהחלטתי מיום 14.5.2018, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר לריצוי בפועל אשר הושת על המבקש, עד להחלטת עמוד 1

אחרת.

רקע והליכים קודמים

3. נגד המבקש הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בנתניה, המייחס לו את העבירות הבאות: גידול סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים); החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א), 7(ג) רישא, ו-31(3) לפקודת הסמים המסוכנים; החזקת כלים לסמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים. מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 15.5.2016, בדירה בנתניה, החזיק המבקש מעבדה לייצור סמים מסוכנים מסוג קנבוס, בה גידל המבקש 286 שתילים של קנבוס, במשקל של 2.850 ק"ג נטו, ללא רישיון מהמנהל. בנוסף, החזיק המבקש במעבדה כלים ומכשירים רבים המשמשים לגידול סמים. עוד נטען בכתב האישום, כי המבקש החזיק בדירה ארגז קרטון ובו קנבוס במשקל 542.6 גרם, שלא לשימושו העצמי של המבקש וללא רישיון מהמנהל.

4. ביום 7.12.2016, הורשע המבקש, על פי הודאתו, שבאה לאחר שמיעת ראיות, בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. באותו יום, ביקש בית משפט השלום משירות המבחן לערוך תסקיר מבחן בעניינו של המבקש.

5. מתסקיר המבחן עולה, כי המבקש הינו בן 39, נשוי, ואב לחמישה ילדים, אשר שב לעבוד כנהג בחברה לפינוי פסולת, בה עבד בעבר. עוד נמסר, כי המבקש נעדר עבר פלילי. המבקש טען, כי הרקע למעשיו נעוץ בחובות כספיים שצבר לגורמים פרטיים, ואלה גרמו לו להפעיל את המעבדה לייצור קנבוס, בדירה ששכרו עבורו. להערכת שירות המבחן, במסגרת מעשיו, היה המבקש "ממוקד בהשגת תוצאות מיידיות, תוך קושי [...] לתכנן מהלכיו לטווח ארוך". שירות המבחן הוסיף עוד, כי המבקש שיתף פעולה באופן מלא עם קבוצה טיפולית לעצורי בית, בה השתלב בחודש ספטמבר 2016. שירות המבחן המליץ, כי ככל שבית משפט השלום יגזור על המבקש עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, יוטל עליו בצו מבחן; וככל שייגזר על המבקש עונש מאסר לריצוי בפועל, המליץ שירות המבחן לשבצו במתקן כליאה, בו ניתן להמשיך בטיפול ההולם את צרכי המבקש.

6. ביום 23.4.2017, גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, עמד בית משפט השלום על הערכים החברתיים בהם פגע המבקש במעשיו; על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; ועל מדיניות הענישה הנוהגת. לאחר זאת, קבע בית משפט השלום, כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש ינוע בין 6 חודשי מאסר בפועל שניתן לרצותם בדרך של עבודות שירות, לבין 24 חודשי מאסר בפועל. זאת, לצד עונש מאסר מותנה, קנס, ופסילה של רישיון הנהיגה של המבקש. לצורך קביעת עונשו של המבקש בגדרי מתחם הענישה ההולם, התייחס בית משפט השלום לשיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה, וביניהם: הפגיעה הצפויה במבקש ובמשפחתו, אם יושת עליו עונש מאסר בפועל; העובדה שמעצרו וההליך המשפטי בעניינו, היוו עבורו "גורם מרתיע ומפחית מסוכנות"; והשתלבותו של המבקש בתוכנית טיפולית. בית משפט השלום סבר, כי המבקש "ניחם בצורה כנה על טעותו" וקיים סיכוי ממשי שלא ישוב "לדרך הפשע". בשל כך, החליט בית משפט השלום, באופן חריג, ולפנים משורת הדין, "להימנע ממיצוי הדין" עם המבקש, וגזר את עונשו של הלה בתחתית מתחם העונש ההולם. בסופו של יום, השית בית משפט השלום על המבקש 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, לבל יעבור המבקש כל עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים; קנס בשיעור של 5,000 ₪ או שני חודשי מאסר תחתיו; 12 חודשי פסילת רישיון נהיגה כל תנאי, למשך שנתיים, לבל יעבור המבקש כל עבירה לפי פקודת הסמים; וצו מבחן למשך שנה, במהלכה ישולב המבקש בקבוצה לעוברי חוק.

7. המשיבה הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי במרכז-לוד, אשר כוון לקולת עונשו של המבקש, ובמסגרתו ביקשה המשיבה להשית על המבקש עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח וקנס גבוה יותר. לבקשת בית המשפט המחוזי, הגיש שירות המבחן תסקיר משלים בעניינו של המבקש, נוכח השתלבות המבקש, באותה תקופה, בקבוצה ייעודית לעוברי חוק מבוגרים, במסגרת שירות המבחן. מתסקיר המבחן המשלים עולה, כי כעת המבקש "מסוגל להתבונן בביקורת" על דפוסי ההסתרה, אשר הניעו אותו לביצוע העבירות בהן הורשע. לאור זאת, המליץ שירות המבחן להימנע מהטלת מאסר בפועל על המבקש, על מנת שלא לקטוע את ההליך השיקומי בו השתלב, ואת תפקודו התעסוקתי של המבקש כנהג בעסק בבעלות משפחתו.

8. ביום 25.2.2018, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורה של המשיבה. בית המשפט המחוזי ציין כי, בנסיבות העניין, מתחם הענישה אותו קבע בית משפט השלום מקל יתר על המידה, "ואינו משקף נכונה את הפסיקה הנוהגת". בית המשפט המחוזי הוסיף עוד, כי עניינו של המבקש אינו מקרה חריג, "שמצדיק הטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות". עוד נקבע, כי יש להטיל על המבקש עונש מאסר לריצוי בפועל, על מנת להרתיעו, להרתיע את שותפיו, "ואחרים כמותם". בית המשפט המחוזי הבהיר, כי אין בשיקולים לקולה בעניינו של המבקש, כדי להצדיק את העונש המקל שניתן על ידי בית משפט השלום. לפיכך, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המשיבה, והשית על המבקש 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל. יתר חלקי גזר הדין נותר על כנו, למעט העמדת המבקש בפיקוח שירות המבחן.

הבקשה לרשות הערעור

9. בבקשה לרשות הערעור המונחת לפניי, עותר המבקש לקצר את עונשו לכדי 6 חודשי מאסר אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות, חלף 9 חודשי המאסר בפועל שהושתו עליו. לטענת המבקש, בית המשפט המחוזי לא נתן די משקל בפסק דינו לפגיעה הקשה הצפויה למשפחתו של המבקש עקב השתת עונש מאסר בפועל, ולעברו הנקי של המבקש. נטען על ידי המבקש, כי שגה בית המשפט המחוזי, כאשר לא אימץ את המלצת שירות המבחן שלא להחמיר בעונשו של המבקש; ושעה שהתעלם, לטענת המבקש, משיקולי השיקום. המבקש סבור, כי גזר דינו של בית משפט השלום היה "שקול והולם", ולא נפלה בו טעות מהותית, אשר הצדיקה את התערבותו של בית המשפט המחוזי.

דין והכרעה

10. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש (רע"פ 2054/18 רבאיעה נ' מדינת ישראל (12.03.2018); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, ולטעמי אין מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש, אלא מדובר בעניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. זאת ועוד, החמרה בעונש על ידי ערכאת הערעור, אינה מהווה, כשלעצמה, עילה ליתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", ועל המבקש להצביע על סטייה קיצונית, החלה בעניינו, ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים (רע"פ 9339/17 אוחיון נ' מדינת ישראל (25.12.2017); רע"פ 501/16 ראובן-פישמן נ' מדינת ישראל (24.1.2016)) לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, ניכר כי העונש שהושת על המבקש אינו סוטה מרמת הענישה הנהוגה בנסיבות דומות. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

11. למעלה מן הצורך, אתייחס בקצרה לגופן של טענות. אשר לטענת המבקש, כי בית המשפט המחוזי התעלם מהמלצות שירות המבחן ולא נתן משקל לשיקולי השיקום בעניינו, אומר את זאת. כידוע, בית המשפט אינו מחויב לאמץ את המלצות שירות המבחן, הגם שיש ליתן להן את המשקל הראוי. ראייתו של בית המשפט רחבה יותר, וכוללת התייחסות למכלול של נסיבות ושיקולים, אשר אינם נמנים, בהכרח, על מערכת השיקולים המנחים את קצין המבחן (רע"פ 638/18 רוני גולן נ' מדינת ישראל (1.5.2018); רע"פ 9316/17 נדא שאער נ' מדינת ישראל (25.12.2017)). בית המשפט המחוזי, לא סבר כי יש לאמץ את המלצתו העונשית של שירות המבחן, וזאת לאחר שבחן בכובד ראש את כלל השיקולים הצריכים לעניינו של המבקש, ובכך אינני רואה כל עילה להתערב.

12. אוסיף עוד כי, לטעמי, העונש שהושת על המבקש מבטא איזון ראוי בין כלל השיקולים לקולה ולחומרה, ולא מצאתי טעם ראוי לדון בעניינו של המבקש ב"גלגול שלישי".

13. סוף דבר, הבקשה לרשות הערעור נדחית בזאת, וכפועל יוצא מכך מתבטלת החלטתי מיום 14.5.2018, בדבר עיכוב ביצוע עונש המאסר לריצוי בפועל, אשר הושת על המבקש.

14. המבקש יתייצב לריצוי עונשו, ביום 2.7.2018 עד השעה 10:00, בבית סוהר הדרים, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ח בסיון התשע"ח (11.6.2018).

ש ו פ ט